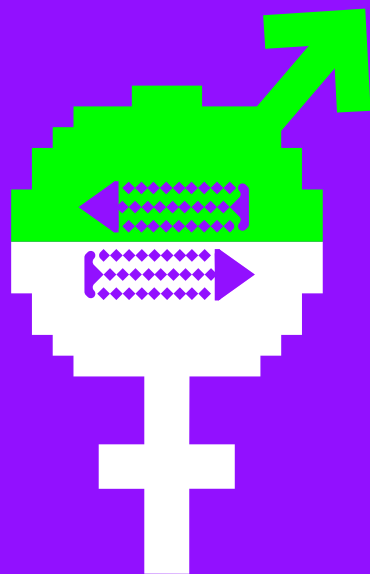

Transforma cció

en

gualtat

m bilitza't!

Unitat didàctica

INFANTIL

Durada_ Dos sessions.

Primera SESSIÓ

Nenes, joves
i dones del
món

Segona SESSIÓ

Llegim un
conte!

Competències clau _

que treballa la nostra Unitat Didàctica a
INFANTIL (Reial decret 95/2022, LOMLOE):

- Competència personal, social i d'aprendre a aprendre.
- Competència ciutadana.
- Competència en consciència i expressió cultural.

Objectius_

1 _ Valorar el dret a l'educació amb perspectiva de gènere recollit a l'Agenda 2030 com un dret clau i catalitzador d'altres drets, amb l'objectiu de garantir una Educació Inclusiva, Equitativa i de Qualitat per a totes les persones a totes les parts del món (ODS 4).

2 _ Conèixer la realitat i aprofundir en les històries de vida de les nenes, joves i dones que pateixen les conseqüències de la desigualtat de gènere i apropar l'alumnat a la seva experiència en diferents contextos.

3 _ Generar consciències crítiques sobre les desigualtats educatives i de gèneres que fomentin la mobilització individual i col·lectiva, així com entendre i visibilitzar el poder transformador de l'educació per combatre tot tipus de desigualtats i promoure una societat justa i equitativa.

4 _ Dur a terme una activitat de sensibilització amb l'objectiu de conscienciar la comunitat educativa i la ciutadania oferint materials amb relats basats en l'empatia, la tolerància, el respecte, la diversitat i la igualtat.

5 _ Fomentar la responsabilitat individual i col·lectiva com a futurs protagonistes en els canvis socials, promovent una educació de qualitat per a totes i tots, amb la finalitat de disminuir la vulneració d'aquest dret a nivell global i fomentar la igualtat entre gèneres.

Intr ducció

Educació transformadora i en concret l'**Educació per a la Ciutadania Global (EpCG)** sempre han estat el principal eix de treball de la **Campanya Mundial per l'Educació (CME)**, a més de ser l'àmbit que marca els nostres objectius i la nostra estratègia com a xarxa.

En l'escenari de crisi i postcrisi, el treball en EpCG és encara més important: d'una banda, com a eina per **construir una ciutadania compromesa, inclusiva, activa, informada i crítica** enfront dels discursos polaritzadors i la desinformació i, d'altra banda, com a instrument per afavorir l'apropiació de l'Agenda 2030 per part de la societat, ja que permet dotar la ciutadania de les eines, les habilitats i els coneixements necessaris per ser més conscient de la seva coresponsabilitat davant els desafiaments comuns.

Enguany volem posar el focus en una educació transformadora amb un clar enfocament de gènere

que vagi més enllà de la millora de l'accés a l'educació de les nenes, joves i dones; en **una educació destinada a equipar i capacitar a tota la comunitat educativa** –alumnat, professorat, famílies, comunitats i responsables polítics– per tal de ser capaços d'examinar, qüestionar i canviar les construccions socials i culturals que mantenen els privilegis del gènere masculí enfront de les nenes, joves, dones i altres identitats de gènere fins ara molt invisibilitzades.

Sí, a més, volem impulsar i implementar a les aules una educació transformadora que tingui **una mirada global**, haurem de començar per les vivències més properes de l'alumnat, el centre educatiu, la comunitat educativa, el barri, les seves associacions, altres barris i altres regions, per poder així avançar i conèixer altres realitats més llunyanes que ens donin una perspectiva global. És fonamental transmetre a l'alumnat que el món està interconnectat i que les nostres accions aquí tenen conseqüències en altres parts del món, i viceversa. Per tant, **podem transformar el món amb accions locals, ja que el seu impacte serà global**. D'aquesta manera es potenciarà ser agents de canvi que transformaran el seu entorn, desafiant l'estatu quo i defensant la igualtat de gènere des d'una edat primerenca per aconseguir un món més just, equitatiu, inclusiu, solidari i sostenible.

m obilitza't!

Què **busquem** amb aquesta proposta d'unitats didàctiques?

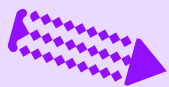
Busquem conèixer, reflexionar, qüestionar i activar-nos per promoure la igualtat de gènere, i prioritzar l'educació per a la ciutadania global, posant en valor el seu poder transformador i constructor d'una SOCIETAT MÉS JUSTA I EQUITATIVA.

És per això que enguany **volem posar el focus en les desigualtats de gènere**, per la qual cosa creiem que educar en igualtat és fonamental per construir societats equitatives, igualitàries i justes, allunyades de tota mena de discriminacions, promovent un món en el qual s'aconsegueixi la igualtat de gènere en i a través de l'educació, garantint a la infància, la joventut i la població adulta la igualtat de drets i oportunitats en matèria d'educació i, sobretot, empoderament, és a dir, brindant-los el poder i la capacitat d'acció per determinar la seva vida. Per això, sota el paraigua de l'ODS 4 "Garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat", aquest any les dinàmiques tindran un focus en l'ODS 5 sobre "Igualtat de gènere".

La igualtat de gènere no només és un dret humà fonamental de les societats, sinó que és un dels fonaments per construir un món pacífic, pròsper i sostenible. Per això és imprescindible tractar de trencar amb la discriminació sistèmica deguda a l'orientació i la identitat sexual, la identitat de gènere, l'ètnia, la cultura o la condició econòmica, entre altres aspectes que conformen la identitat d'una persona, ja que aquesta discriminació té un impacte directe en l'accés a oportunitats.

En les activitats proposades, ens sembla fonamental la reflexió que podem impulsar juntament amb l'alumnat o en els espais informals d'educació on participis per conèixer de primera mà el seu parer, sempre partint de quina és la seva opinió en relació amb les vies per eliminar les desigualtats.

Per tot això, **us animem a motivar-vos amb aquesta proposta!** que té diferents dinàmiques, jocs, activitats i recursos que fareu vostres, com ho feu sempre! La vostra capacitat transformadora la porteu demostrant molts anys. Amb aquests materials educatius i amb una mirada global, volem seguir transformant per aconseguir un món més just, humà i sostenible.

Recorda que si no t'encaixen els recursos de la teva etapa educativa pots treballar els d'un altre nivell adaptant-los al teu alumnat. Són materials molt versàtils!

Sessió 1

Nenes, joves i dones del món

Durada_ 1 sessió.

Materials_ ORLA física, ORLA digital, llistat amb les històries de nenes, joves i dones de l'ORLA, *Contes de bona nit per a nenes rebels. 100 històries de dones extraordinàries*, d'Elena Favilli i Francesca Cavallo.

Introducció de la sessió

L'objectiu d'aquesta activitat és fer conèixer **nenes, joves i dones invisibilitzades** al llarg de la història i de l'actualitat, i qüestionar-nos les causes i conseqüències d'aquesta circumstància.

Però plasmar-les a totes en una orla és impossible i ens faltaria paper per totes bandes. Per això, volem informar-te que aquesta orla és només una petita representació amb mirada global d'algunes dones que des de diferents àmbits, sectors i disciplines han inspirat al món. Algunes no van tenir o no estan tenint el reconeixement que mereixen.

Aquesta ha estat la nostra selecció, però si coneixes alguna dona que no hi apareix, parla'n al teu alumnat, per generar així reflexió i debat. Podràs trobar totes aquestes dones en un mapa al següent link: <https://cutt.ly/c1HwVyu>

A continuació ens endinsarem en alguns dels nombrosos motius que al llarg de la història han causat aquesta **invisibilització** de les dones, començant per una configuració on l'home se situa com a base de coneixement en totes les disciplines i com a protagonista en diferents àmbits i sectors.

També existeixen els rols de gènere, que es veuen reflectits en la divisió sexual del treball, que provoca que a les dones se'ls assigni primordialment el rol reproductiu i que trobin dificultats en la tria i l'accés a altres formes de vida i desenvolupament personal. Deixant enrere aquest rol reproductiu, moltes vegades el treball que realitzen també està infravalorat i les possibilitats d'accés a ocupacions que no estan relacionades amb la sanitat, l'educació, el treball social o les cures, entre altres, són menors.

A més, **moltes dones no han tingut garantit el dret d'anar a escola** i no han pogut desenvolupar-se de manera integral, fet que ha limitat les seves oportunitats i ha vulnerat el seu dret a l'Educació

recollit en la Declaració dels Drets Humans (DDHH) i en l'ODS 4. D'altra banda, aquelles dones que sí que van poder estudiar i van aconseguir grans avanços per a la societat han estat invisibilitzades. D'això se'n diu sistema educatiu **excloent***. S'hi afegeix el fet que no es mostra la lluita de les dones per aconseguir els seus drets i les seves oportunitats i, fins i tot, de vegades quan se'n mostra alguna cosa es fa de manera despectiva, la qual cosa augmenta la invisibilització i el menyspreu a la tasca de les dones i les nenes.

Des de la Campanya Mundial per l'Educació creiem que l'educació transformadora és el catalitzador del canvi, la que pretén desafiar les relacions desiguals de poder, les estructures socials injustes, el patró de producció i el consum nociu per al medi ambient, i que veu el coneixement com la via per ampliar les llibertats

* Per a més informació: **Mou-te per una educació en igualtat:** https://www.entreculturas.org/sites/default/files/mueve-te_por_una_educacion_en_igualdad.pdf

individuals i col·lectives i les oportunitats per gaudir dels seus drets, i contribuir així a una societat més democràtica, justa i diversa.

Alhora, l'educació transformadora de gènere busca travessar totes les dimensions del sistema educatiu, des de les polítiques fins a les pedagògiques i la participació comunitària, per transformar

estereotips, actituds, normes i pràctiques desafiant les relacions de poder i augmentant la consciència crítica sobre les causes fonamentals de desigualtat i sistemes d'opressió. **L'escola és un espai segur on s'ha de treballar amb perspectiva de gènere i fomentar les relacions igualitàries**, generar consciències crítiques davant la desigualtat i potenciar canvis en estructures i polítiques pel dret a la igualtat.

En aquest sentit,
L'ESCOLA compleix
les següents funcions

1. Prevé i protegeix enfront de la violència.

2. Repara. És un espai estratègic on les persones, i especialment les nenes que pateixen violència en els seus contextos familiars o comunitaris, puguin trobar espais d'acolliment i protecció, generadors de resiliència i empoderament.

3. Canvia. Representa un important espai de transformació de les pràctiques, les actituds i els valors discriminatoris i violents per tal d'educar en igualtat en la no violència i en el respecte.

4. Fomenta la igualtat. L'escola és una eina essencial com a pas previ a la construcció d'aprenentatges per a societats no violentes basades en la igualtat i en la no discriminació.

5. Empodera. Ofereix a les persones i especialment a les nenes la possibilitat de desenvolupament i preparació per a la vida que, al seu torn, els permetrà ser agents de canvi social i gaudir de les mateixes oportunitats i drets.

És urgent contar una altra vegada la història tal com ha transcorregut. Donant a les dones la veritable dimensió que mereixen, traient-les del silenci que les nega als llibres d'història i donant-los el protagonisme real que han tingut.

Montserrat Roig

EDUCACIÓ

El poder transformador de l'educació és determinant: educant en igualtat podem construir societats igualitàries

T'animem a sumar-te a l'acció que prepararem per a la SAME a l'abril de 2023. Però això ja t'ho explicarem més endavant.

Desenvolupament de la sessió

1a PART - Anem d'excursió a visitar l'orla. On es troba?

A tots els centres educatius sol haver-hi un espai on es penjen les ORLES. T'animem que el busquis i si no n'hi ha no passa res, busca un altre espai important

i visible per col·locar aquesta orla que et portem enguany amb la SAME 2023. Aquí van algunes idees: pots col·locar-la a l'entrada del centre, a un passadís

central, o prop d'algun lloc per on passa molta gent, que sigui atractiu i cridaner! Enguany volem centrar-nos en les nenes, joves i dones invisibilitzades i l'espai on colloquem l'orla és important.

Una vegada estigueu enfront de l'orla els n'explicarem l'essència, de què es tracta i què s'hi recull. Entre tots i totes es triarà una dona de les que hi apareixen.

El professorat anirà fent diferents preguntes en veu alta com, per exemple, "sabeu que la/l' nom de la dona de l'orla va ser campiona de...?", i diverses preguntes així fins que arribi a una en què el professorat convidi l'alumnat a conèixer més sobre aquesta nena, jove o dona i digui: "voleu conèixer més sobre la història de la/l' nom de la dona de l'orla?".

2a PART_ De retorn a l'aula tindran una còpia física d'aquesta ORLA en mida petita que s'haurà d'haver imprès, o també es pot projectar l'orla digital (annex 1).

El professorat podrà projectar la imatge de la dona seleccionada anteriorment i llegir la història de la seva vida.

Aquesta història la trobaràs al recurs *Contes de bona nit per a nenes rebels. 100 històries de dones extraordinàries* d'Elena Favilli i Francesca Cavallo (annex 2), o en el llistat de les històries de les nenes, joves i dones de l'ORLA (annex 3).

→→ Tota la informació es presenta de manera senzilla i adaptada a l'alumnat d'infantil.

Algunes apareixeran al conte de bona nit i unes altres apareixeran al llistat. Un cop decidiu quina dona serà l'estudiada, hauràs de comprovar en quin dels dos recursos es troba per llegir i aprofundir en la seva història.

Mirada **GLOBAL**
amb perspectiva de
GÈNERE

Sessió 2

Llegim un conte!

Durada_ 1 sessió.

Materials_ Contes infantils (en annexos), dibuixos amb personatges dels contes infantils, pintures, tissors, gomets, plastilina.

Desenvolupament de la sessió

Per a aquesta sessió hem de tenir en compte l'edat amb què treballem, ja que en funció d'això la dinàmica variarà. S'hi busca la participació de les nenes i els nens:

Dinàmica per a 3 anys

Primer, abans de llegir el conte, se'ls donarà un dibuix a cada nen/a dels personatges que apareixen al conte (annex 4). L'alumnat els decorarà amb gomets i plastilina de forma lliure. Un cop fet, s'explicarà el conte i a mida que els personatges vagin apareixent, s'interactuarà amb els dibuixos.

Dinàmica per a 4 anys

Primer, abans de llegir el conte, se'ls donarà un dibuix a cada nen/a dels personatges que apareixen al conte (annex 4). L'alumnat els pintarà amb pintures, retoladors, aquarel·les, etc., de manera lliure. Un cop fet, s'explicarà el conte i a mida que els personatges vagin apareixent, s'interactuarà amb els dibuixos.

Dinàmica per a 5 anys

Primer, abans de llegir el conte, se'ls donarà un dibuix a cada nen/a dels personatges que apareixen al conte (annex 4). L'alumnat els pintarà i retallarà els dibuixos per enganxar-hi uns bastonets i crear uns titelles. Un cop fet, s'explicarà el conte i a mida que els personatges vagin apareixent, s'interactuarà amb els titelles.

Una vegada llegit el conte, el professorat juntament amb l'alumnat respondrà un mínim de 3 o 4 de les següents preguntes:

- De què tracta la història? (Per als 3 contes)
- Qui protagonitza la història? (Per als 3 contes)

➤ Quants personatges femenins i masculins hi apareixen? (Per als 3 contes)

➤ Què és el que més t'ha agradat del conte? I el que menys? (Per als 3 contes)

➤ A quin personatge creus que t'assembles més? Amb quin personatge et sents identificat/da? (Per als 3 contes)

➤ Què li passa a la protagonista? Quin és el problema o la dificultat amb què es troba? (Per als 3 contes)

➤ Com se sent quan (triar X situació del conte)? Contenta? Trist? Enfadada? (Per als 3 contes)

➤ Està bé que no pugui triar ser ella mateixa? (Pregunta recomanada per al conte de l'Artur i la Clementina)

➤ Totes les noies i nois han de ser iguals? Totes les noies són iguals? Totes les noies tenen les mateixes oportunitats? (Per als 3 contes)

➤ Quin dels personatges t'agrada més? Per què? Dir el nom dels personatges per recordar-los. (Per als 3 contes)

PER AL PROFESSORAT

Si les preguntes són difícils per a 1r i 2n d'infantil es poden treballar com a dinàmica només a 3r. Si no, el professorat veurà com adaptar-les i enunciar-les perquè siguin comprensibles per a l'alumnat i així poder treballar-les a tots els cursos.

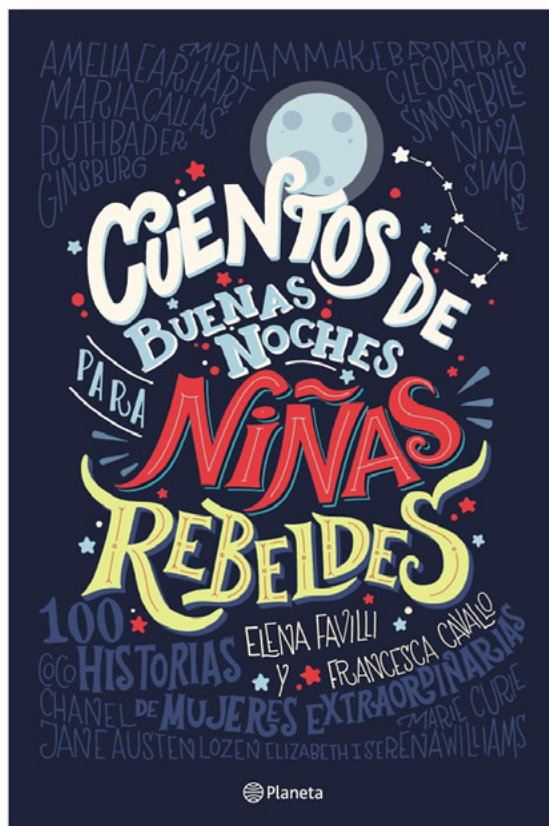

Annex 2

Contes de bona nit per a nenes rebels

**Contes de bona nit per a nenes rebels.
100 històries de dones extraordinàries.**

Elena Favilli i Francesca Cavallo.
Editorial Planeta

<https://same2023.cme-espana.org/cuentos-de-la-oria/>

Annex 3

Llistat amb la informació de les dones de l'orla

<https://same2023.cme-espana.org/listado-de-ninas-jovenes-y-mujeres/>

Annex 4

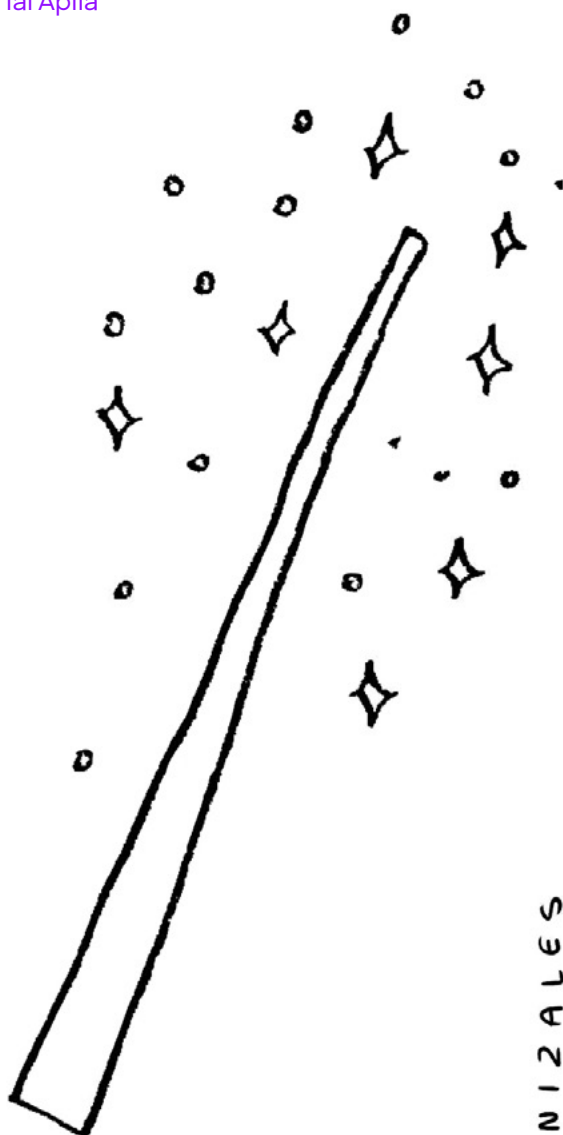
Dibuixos per acolorir

Contes infantils, Aquests recursos literaris els podràs trobar a biblioteques públiques, llibreries o al teu mateix centre educatiu.

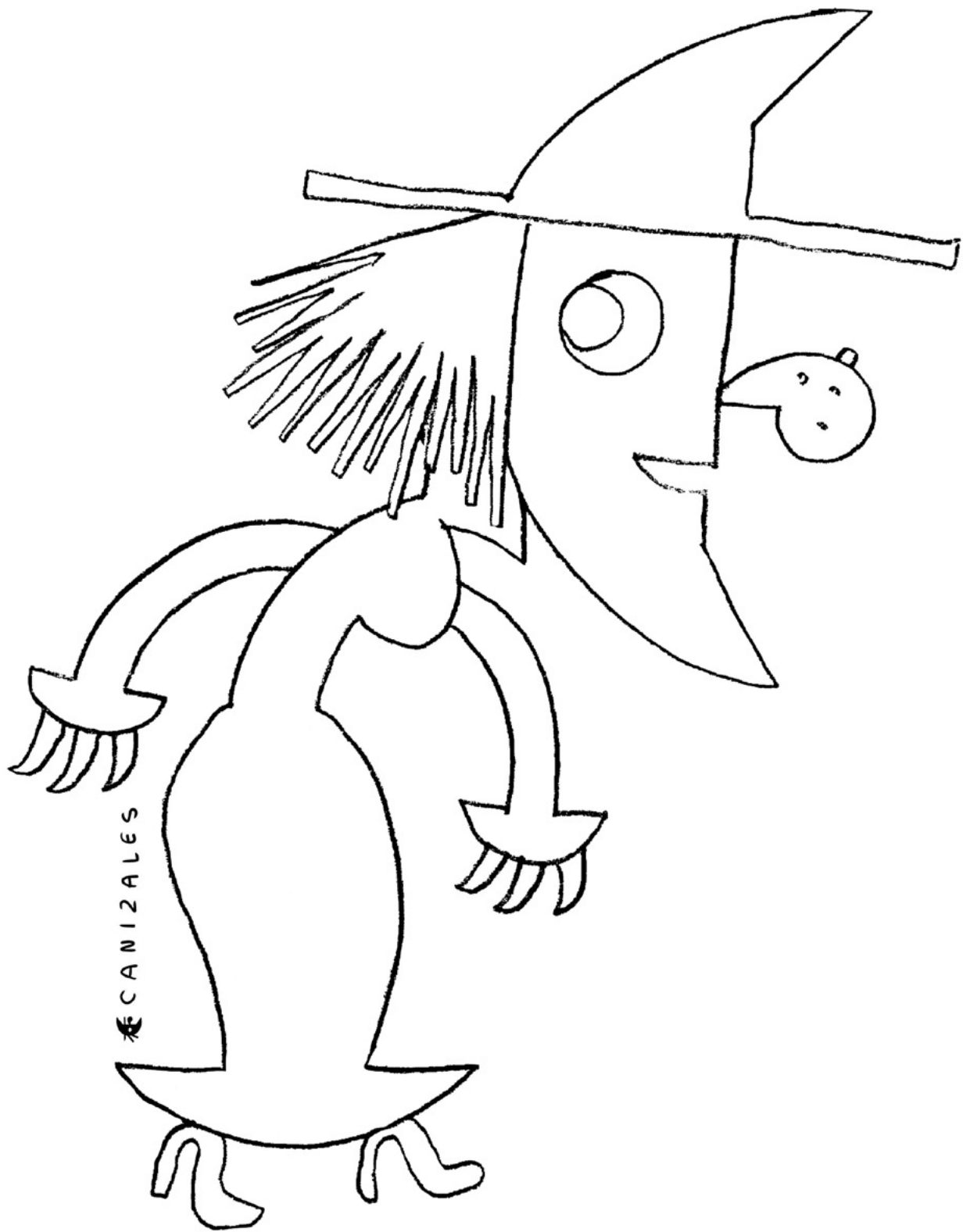

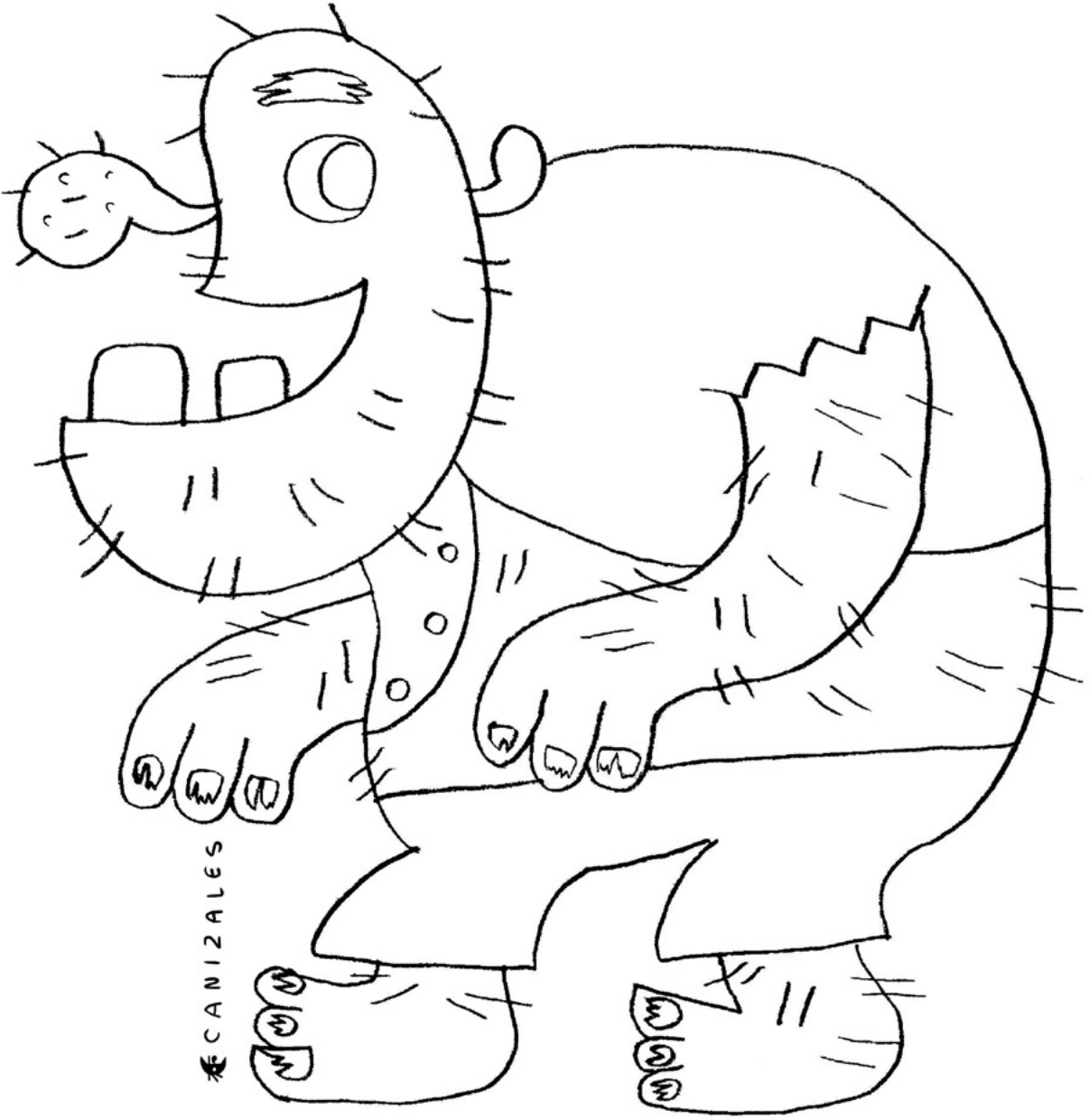
Conte

Guapa
Harold Jimenez
Editorial Apila

CANIZALES

RECANIZALES

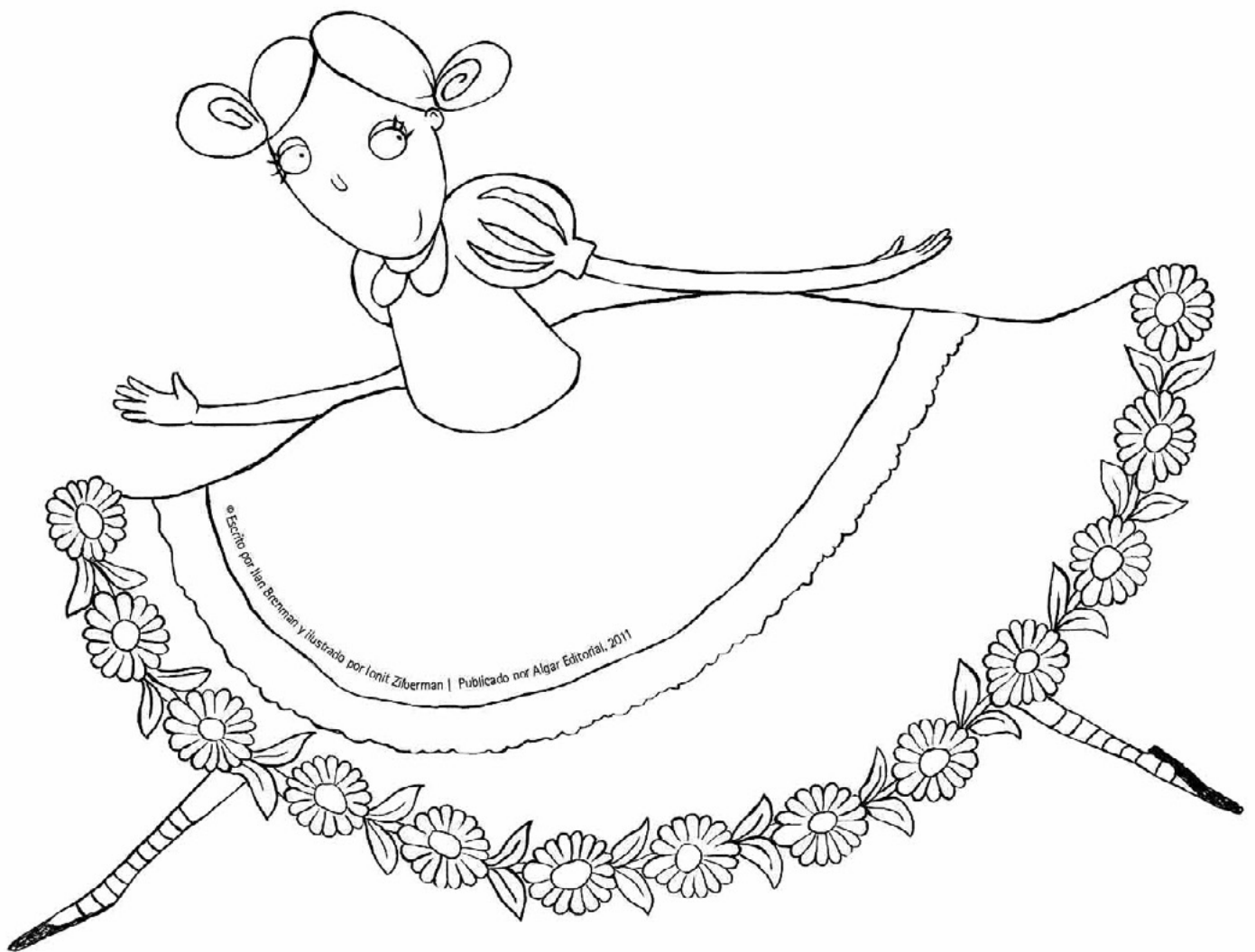

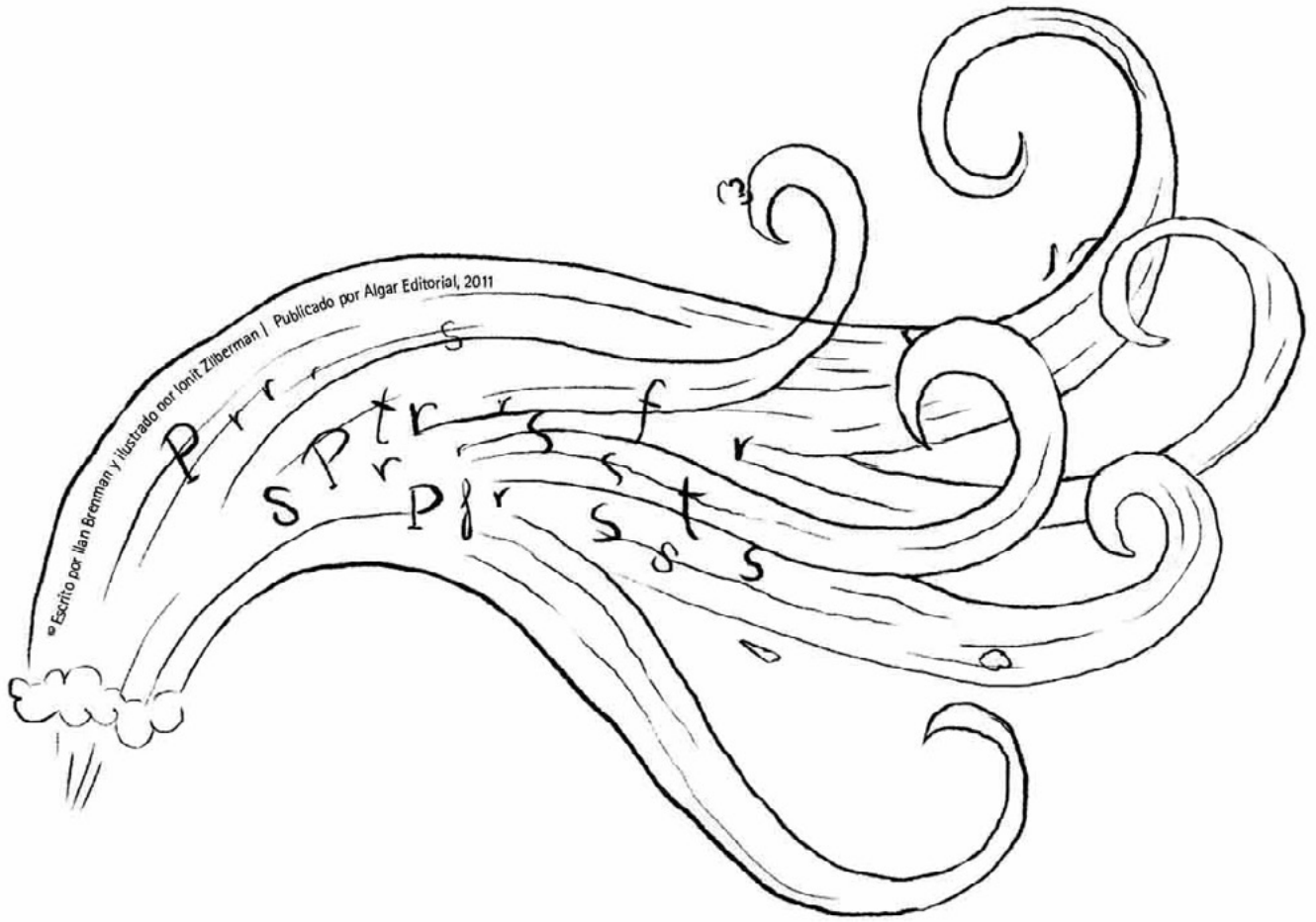
Conte

Les princeses també es tiren pedos

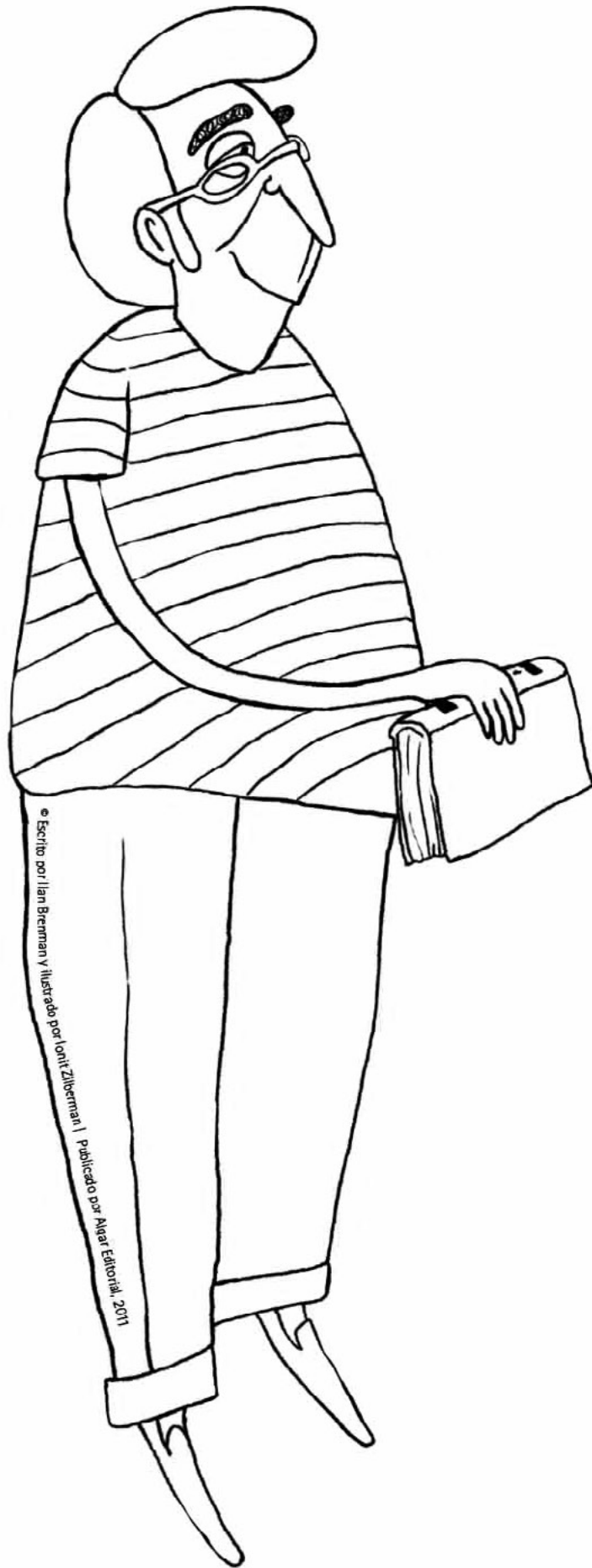
Ilan Brenman i Ionit Zilberman

Animallibres 2011

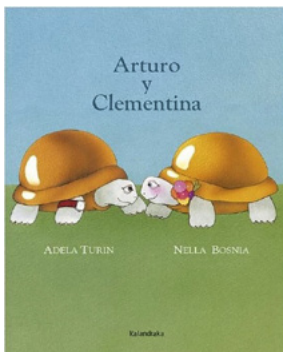

Escrito por Ian Brennan y ilustrado por Tonit Zilberman | Publicado por Algar Editorial, 2011

© Escrito por Ian Bremman y ilustrado por Ioni Zilberman | Publicado por Akari Editorial, 2011

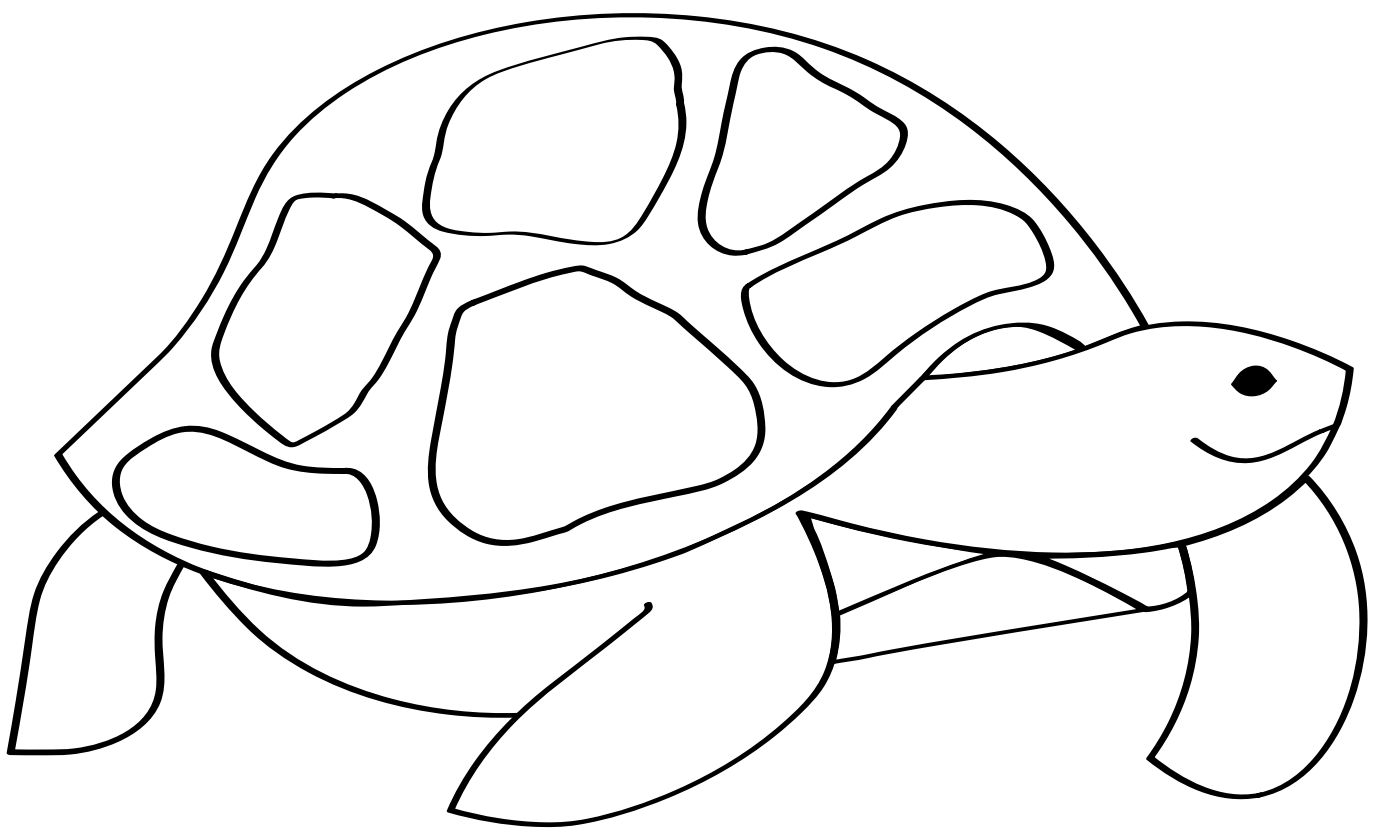

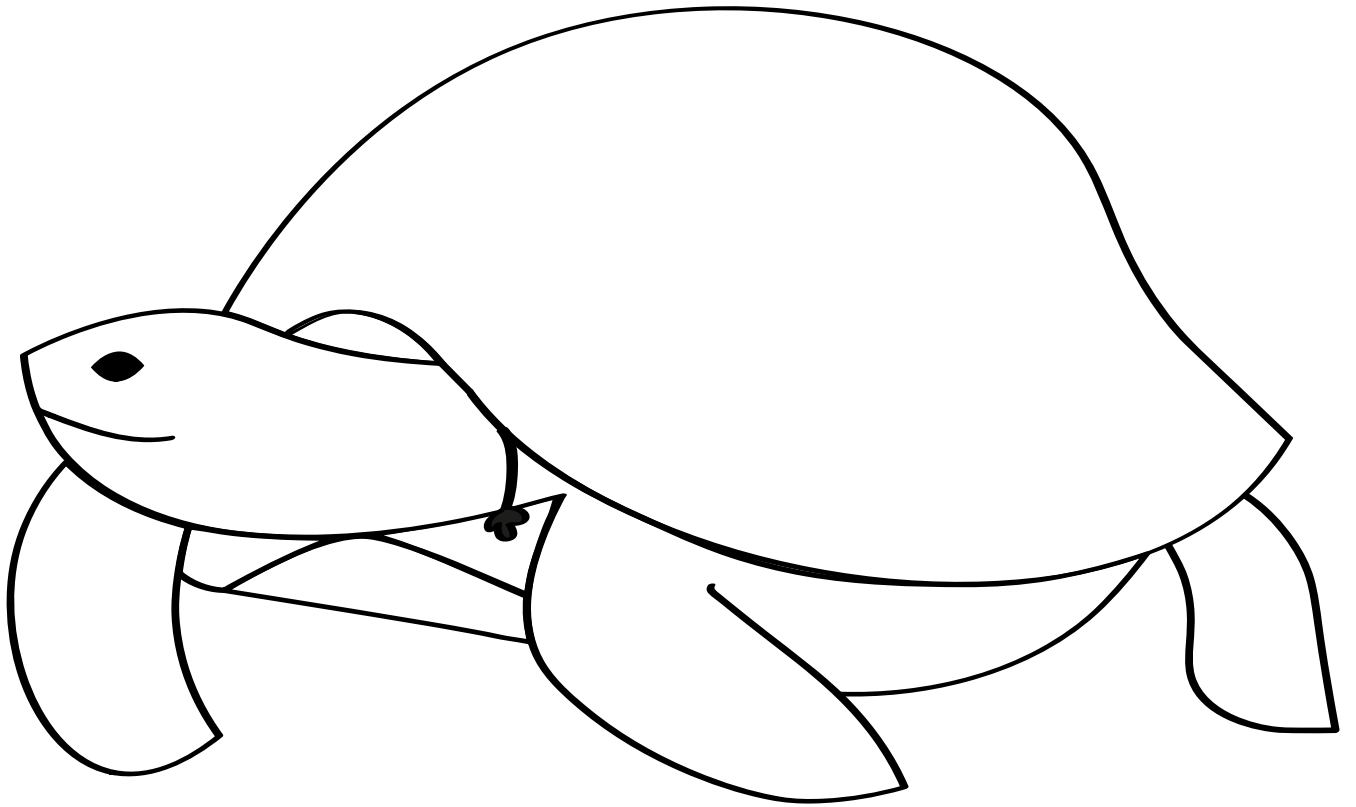
Conte

Arturo i Clementina

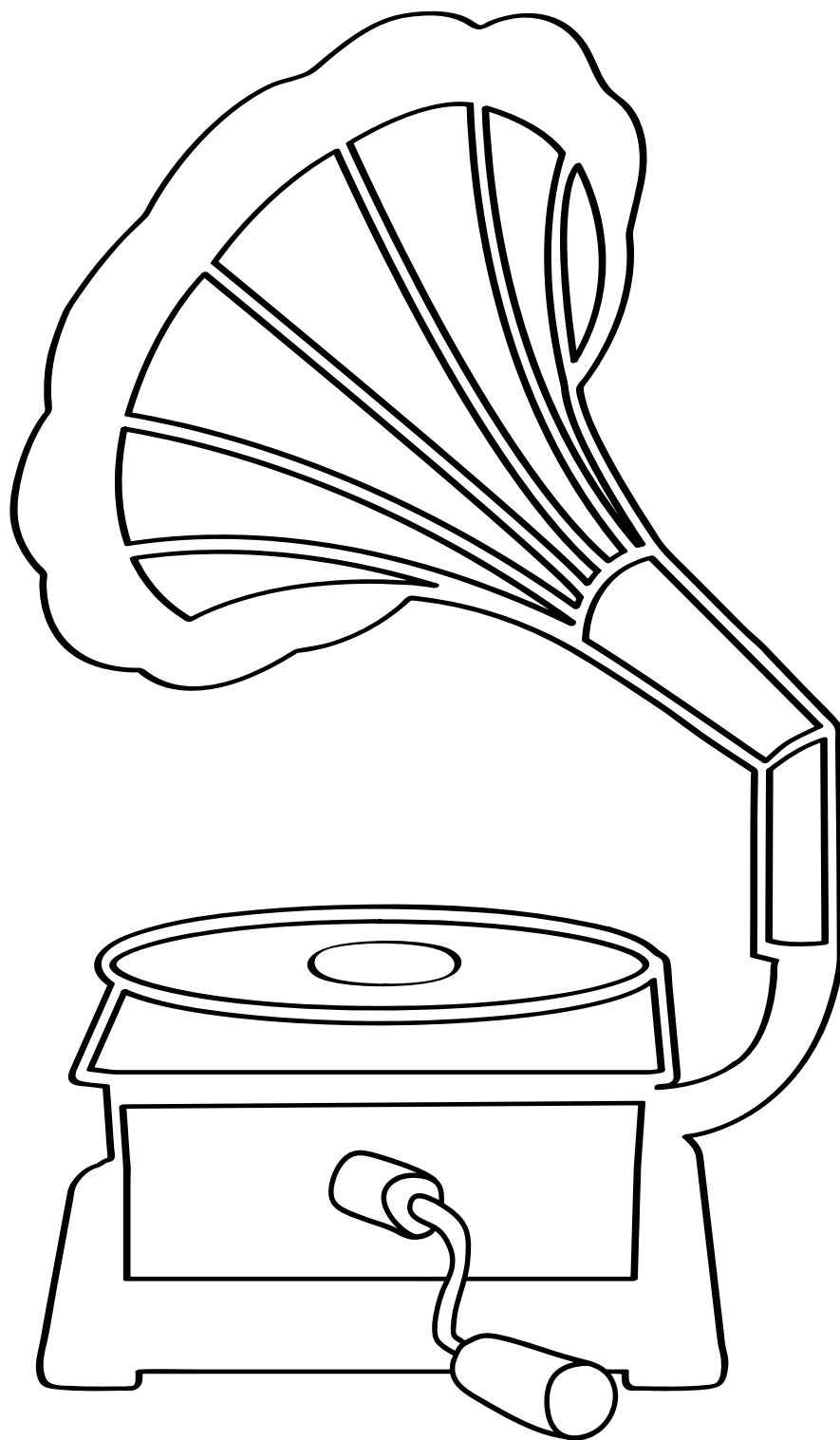
Adela Turin

Editorial Kalandraka

Annex Autorització

Recordeu que per poder publicar i compartir les imatges, els vídeos o altres materials on aparegui l'alumnat del vostre centre educatiu és imprescindible comptar amb els permisos adequats de les seves mares/pares/tutors o representants legals conforme a ser coneixedors que les imatges seran difoses per la Campanya Mundial per l'Educació a través de les seves xarxes socials i dels canals de les entitats associades a la campanya.

Per poder difondre i alçar les vostres veus des dels comptes de les XXSS de la Campanya Mundial per l'Educació (Facebook, Instagram, Twitter, Flickr, la pàgina web o els mitjans de comunicació) dedicades a la difusió de la SAME i la lluita pel compliment de l'ODS 4 com a meta principal, us animem a:

Compartir els materials i les fotos a la web i/o a les XXSS dels vostres centres i espais educatius, etiquetant la CME Espanya (a sota el llistat dels comptes de la CME). Així des de la CME Espanya podrem donar-li major difusió i arribar a més ciutadania.

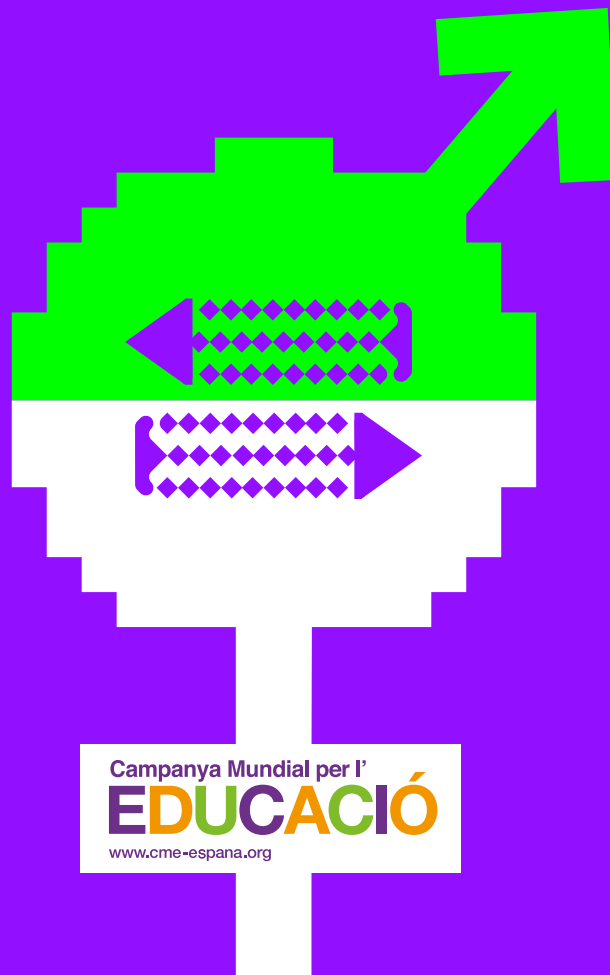
També podeu compartir-ho amb la CME Espanya enviant el material a comunicacion@cme-espana.org. Al correu us demanem que inclogueu la informació bàsica:

- El nom de centre/espai educatiu:
- Qui hi ha participat (Grau/Grup/Classe):
- Data i lloc (localitat, municipi, comunitat autònoma):

Important, en el correu si us plau, incloeu el següent paràgraf:

"El/La/L' [nom de l'ENTITAT], com a participant de les activitats realitzades en el marc de la Campanya Mundial per l'Educació (CME), autoritza el tractament de les imatges que es comparteixen a través d'aquest correu i cedeix els drets d'explotació de les mateixes a les entitats que integren la CME. La finalitat del tractament és fer conèixer o promocionar la CME, així com fer difusió de la imatge, la veu i els materials dels participants a través de qualsevol dels mitjans o canals de comunicació de les entitats que integren la CME. Pot exercir els drets d'accés, rectificació, supressió, oposició o altres a través del correu electrònic dataprotection@educio.org i consultar la política de privacitat a <https://cme-espana.org/politica-de-privacidad/>. El/La/L' [nom de l'ENTITAT] garanteix que compta amb els permisos pertinents de les mares/pares/tutors/representants legals de les nenes, nens i adolescents objecte del tractament de dades personals i imatges per a la seva cessió a les entitats membre de la CME."

He llegit i accepto. Signatura i segell .....

A més, aquest document compta amb la col·laboració de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament per la realització de la traducció al català, amb càrrec al projecte "Campanya Mundial per l'Educació: crida a l'acció per la ODS 4".

Amb la col·laboració de

Nafarroako Gobernua
Gobierno de Navarra

Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament

Generalitat de Catalunya